

POKROK ZÁPADU

Založen 1871.

Omaha, Neb., ve středu, dne 19. června 1907.

Ročník XXXVI--Číslo 47.

Zprávy americké.

HAYWOODŮV SOUD.

Orchard doznal, že je několikanásobným vrahem.

Výpovědi jeho svědčí o jeho bídném charakteru.

Process proti dělnickým předákům, úředníkům Západní Unie Havířské, odehrávající se právě v Boise, Idaho, již od delšího času zaměstnává mysl občanů této země. Zejména kruhy dělnické a nevšední účastí sledují průběh jeho a netrpělivě očekávají konečný výsledek. Soudní síň, v níž process se odehrává, bývá při každém přelíčení vyplněna do posledního místa přiššími všech stavů. Jedni jdou do soudní síně z té příčiny, aby přesvědčili se z vlastního názoru, co pravdy je na obvinění dělnických předáků, jiní vedeni jsou tam pouze touhou po sensaci. Na sensaci lačné obecenstvo nezklamalo se ve svém očekávání, neboť výpovědi Orchardovy jsou pro ně neobyčejně tučným soustem. Orchard vypravuje o takovém počtu hnusných zločinů, že čilý spisovatel krváček četby měl by látku pro celou řadu sensačních románů. Orchard — obhájce Haywoodův pojmenoval jej nepřítelem lidského pokolení, v jedné z různých případů spáchal vraždu. A původ všech těchto zločinů připisuje dělnickým předákům, poněvadž byl prý pouhým nástrojem v jejich rukách. Na jeho charakter špatné světlo vrhá okolnost, že dle vlastního přiznání má tři ženy. O útoku na guvernéra Steunenburga vypovědal Orchard následovně: "Haywood byl prvním, který považoval za nutné odstranění guvernéra Steunenburga. V poradě, ve které vyjednávalo se o zavraždění Steunenburga, byl mimo mne přítomen též Haywood, Moyer a Pettibone. Prve než odešel jsem do Idaho, dal mně Haywood závdavek \$240.00. Okolo 6. prosince přišel jsem do Caldwell, kdež snažil jsem se vyzvědětí byt guvernérův. Dostalo se mně odpovědi, že nenalézá se v městě. Vrátil jsem se tudíž do Boise v té domněnce, že jej tam najdu. Řekli mně, že ubytoval se v hotelu Idaho. Vzdálil jsem se opětně z města a s přítelem Jack Simkinsonem šli jsme do Caldwell, abychom tam útok provedli. Simkins se mně ale ztratil, ježto jej mnozí poznali a on bál se o svoji kůži. Zůstal jsem tedy sám. Guvernér seděl v hotelu Saratoga, v kterémž hotelu ubytován jsem byl též já. Když jsem guvernéra spatřil, šel jsem do své světnice a potom s bombou pod kabátem spěchal jsem do domu Steunenburgova. Jako ten, který dobře vykonal svoji úlohu, ubíral jsem se směrem k hotelu, ale v několika minutách setkal jsem se s guvernérem, který kráčet ku svému domovu. Co jen nohy můj stačily spěchal jsem do hotelu, ale ještě dříve než došel jsem svého cíle, výbuch nastal. Druhého dne jsem se teprve dověděl, že bomba vybuchla právě v nejlepší okamžiku a guvernéra roztrhala na kusy. Zůstal jsem

však i dále v hotelu až do té doby, kdy byl jsem zatčen." Tolik vyprávěl sám Orchard o bombovém atentátu. Dne 8. června Orchardovo svědectví vážně ořveseno bylo křížovým výslechem. Obhájci totiž dokázali, že Orchard v r. 1903, tedy dříve než se s Haywoodem, Pettibonem a Moyerem poznal, byl členem tajné policie, již zorganizovali majitelé dolů. Přiznal se, že když poprvé šel do Denver, by se seznámil se s předáky havířské unie, cestu tu konal na rozkaz Sterlina, náčelníka detektivů. Dále pak doznal, že provázel jej tehdy Scott, železniční detektiv. Účelem této cesty bylo, vyzvědětí podobnosti útoku při Cripple Creek. Dále Orchard přiznal se, že většímu útoku nejen sám navrhoval, ale i sám provedl. Jedním ze zločinných plánů byl též onen, kdy dynamitem chtěl zničit všechny neunionové, v dolech ve Vindicator pracující dělníky. Celý vůz dynamitu byl v dolech těch umístěn a k hanebnému skutku tomu připravil. Orchard to také byl, který bombou zabíjel superintendenta McCormicka a formana Melville Becka. Orchard v dalším se přiznal, že detektivům neřekl všechno, co o unii havířů věděl. Svědectví jeho čím dále stává stanovisko obžaloby do jiného světla, neboť všude vycházejí na jeho jen jeho zločinné skutky. Klidně líčil podrobnosti svých zločinů a na každého činil dojem člověka úplně zkaženého, jehož svědectví nemá valné ceny. On to byl, který navrhoval výdce unie, aby bombami zbavili se všech nepřátel unie. Při hotovení bomb pomáhal mu Bill Easterly a Owley Barnes, členové výkonného výboru havířské unie, kteříž prý byli velmi potěšeni tím, když bomba dvě osoby zabila. Obhájci Haywoodovi o pravdě tohoto svědectví chtěli se přesvědčiti křížovými otázkami a tu Orchard několikrát usvědčil se lži. "Nepamatuji", "zapomněl jsem", "zmyšlil jsem se" a podobnými vytáčkami snažil se svým svědectvím dáti ráz pravděpodobnosti. Několikrát jej dopadli a usvědčili ze lži, když při křížovém výslechu výslechu vyprávěl opak toho, co svěděl. Jedna z Orchardových žen, Ida Toney oznámila, že bude svědětí ve prospěch obhájce Haywoodových.

Sjezd svobodomyšlných.

Sjezd svobodomyšlných v Chicagu zahájen byl ve čtvrtek minulého týdne p. Fr. B. Zdrůbkem a krátkým proslavem dra. Isky. Den před tím ve středu dne 12. června večer uspořádán byl večírek ku seznámení se delegátů. K večírku tomuto měli přístup pouze vyslanci a jejich manželky. Byl proveden pěkný zábavný program, do něhož vsunuty byly i proslovy a uvítací řeči chicagských i přespolních delegátů. Vlastní jednání sjezdu započalo až ve čtvrtek. Jednání hned prvého dne bylo bouřlivé. Po uvítacích proslovích p. F. B. Zdrůbka a dra. Isky podali své zprávy oba tajemníci pořádatelů výboru pp. Janda a Tupý. Na to představen byl delegát z Čech dr. Theodor Bartošek, který obsáhlé promluvil o rozsažu volné myšlenky. Na to zvoleni byli úředníky sjezdu následující: F. B. Zdrůbka, čestný předseda, Jan Pecha,

předseda, Jan Rosický, Marie Rolínská a Jan Kučera, náměstkové, R. Janda a Vojta Čada, tajemníci, Jos. Tupý a K. F. Kirehner, zapisovatelé, Ant. Charvát, pokladník. Dr. Bartošek promluvil o jednostranném pojetí svobodomyšlnosti, po něm kratší řeči promluví pp. Buřata, Jičínský, Rabšteinec a Čejka. Na to pan Karel Pergler, redaktor "Spravedlnosti," promluvil k bodu "Novinářství a Volná myšlenka." Po něm ujal se slova p. J. J. Král. Večer odhývala se veřejná schůze sjezdová, na níž promluví pp. L. J. Palda, dr. Bartošek, K. Beránek, V. Pták, K. Pergler a V. Měšťák. Druhého dne pokračováno bylo v práci. Rosický jménem výboru doporučil resoluci v tom smyslu, aby jednání sjezdu a činnost svobodomyšlných omezeny byly na pole osvětové a svobodomyšlnosti náboženské. Vzdor tomu, že p. Pergler prohlásil, že přijetí takové resoluce odporovalo by duchu zásad Volné myšlenky a sjezd stal by se prostě sjezdem proticírkečním, resoluce byla přijata. Leč později pozbyla významu přijetím prohlášení zásad, společného to elaborátu dra. Bartoška a dra. Vojana. O prohlášení zásad, jež vlastně byla dvě, dra. Vojana a dra. Isky, svedla se tuhá debata. Na to přijat byl Iskův návrh, aby zachovány byly obrady svobodomyšlných, proti nimž stáli se pp. Bernreiter, Ort a Kuták a za které se plačtivě a dojemně přimlouval p. L. J. Palda. Po té přijato bylo několik resolucí. Ve večerní schůzi promluvil dr. Bartošek na téma "Poměr státu a církve ku škole a dítěti a ideály Volné školy." V neděli prohlédli si delegáté Národní hřbitov a účastnili se slavnosti uctění památky zesnulých.

Krajan F. W. Severa odjíždí na návštěvu do staré vlasti.

Tento týden odjíždí na delší návštěvu do staré vlasti p. F. W. Severa, známý velkolékárník z Cedar Rapids, Ia. Cestu tuto konati bude p. Severa společně se svojí choť, deeron a synem. Obě dívky letošního roku graduovaly a sice sl. Zulina Severova v High School v Cedar Rapidsích, Ia., a p. Lumír Severa na universitě v Ann Arbor, Mich. V těchto dnech meškal p. Severa v Ann Arbor, Mich., kdež účastnil se graduačních slavností tamější university. Dne 25. t. m. vsednou v New Yorku na loď severoněm. paroplav. spol. a odtud pojedou do Brém. V Čechách hodlá p. Severa pobýti se svojí rodinou celý rok. Hlavním stánkem bude jim Praha, odkudž postupně podnikati budou výlety do všech států a navštíví Německo, Rusko, Francii, Itálii a jiné státy. Přijeme p. Severovi a vážené rodině šťastnou cestu, příjemný pobyt ve vlasti a konečně šťastný návrat.

Knox kandidátem presidentství.

Dne 7. června odbývána byla v Harrisburgu, Pa., pennsylvánská republikánská konvence, na které doporučen byl za kandidáta pro presidenta Philander Chase Knox, spolkový senátor z Pennsylvanie. Během pochvalných řečí označen byl Knox jako státník velikých schopností a pevného charakteru,

kteří zajisté povede k vítězství ony zásady, které do života počal uváděti president Roosevelt. Odporučením senátora Knoxa postavila se pennsylvánská republikánská strana do opozice, která nepřijme ani Rooseveltovy plány, ani odporučením Tafta za presidenta. Knox má tu výhodu, že si jej Pennsylvania vyvolila již nyní, kdežto Taft bude státem Ohio odporučen až ku konci tohoto roku. V programu, který při příležitosti republikánské konvence vydán byl, chválí se snahy Rooseveltovy i jeho administrace, ale kandidatura Knoxa odporučuje se co nejvšelejší.

Process proti Schmitzovi zastaven.

Všeobecné překvapení způsobila v San Francisku, Cal., zpráva, že přerušen byl dne 10. června náhle process proti mayoru Schmitzovi. Soudec Dunne, když byl po několika hodin naslouchal argumentům, rozhodl, že svědectví ve smyslu francouzských restaurantů, které platily politickému bossovi Ruefovi velké sumy peněz za ochranu při vydržování brlohů hříchů, může býti připuštěno, aby se jim dokázal všeobecný plán zstrašování a korupce v administraci Schmitzově vládnouti. Camille Mailhebu, jeden z majitelů oněch pověstných restaurantů, svědčil, že zaplatil Ruefovi 500 dollarů ve zlatě, ale že mu boss přímo řekl, že neví, jestli mu bude moči licensí zaplatiti, ale že učiní, co mu bude možného. Po složení tohoto svědectví prohlásil náhle veřejný žalobce, že žaloba zůstane na tomto případě. Okolnost ta vyvolala značné překvapení, poněvadž se všeobecně očekávalo, že na stolici svědků povolán bude Abe Ruef. Obhajoba žádala po té odročení soudu na příští den, ale soudec Dunn poskytl jí pouze patnáct minut času, aby se připravila pro otevření soudu v zájmu její strany.

Sjezd Západní Česko-Bratrské Jednoty v Milwaukee, Wis.

V pondělí, dne 17. června o 2. hod. odpolední zahájen byl v Milwaukee, Wis., sjezd Západní Česko-Bratrské Jednoty v Česko-americké síni na 12. a Wine ul. Jak už minule jsme oznámili, sjezd tento bude jedním z největších toho druhu a jednání jeho bude velmi důležité. Sjezdu předložena byla celá síla návrhů ku opravě stanov, takže sjezd tentokrát musí vykonati značný kus práce. Poslední sjezd Západní Česko-Bratrské Jednoty konal se ve Wilber v březnu roku 1902.

Soud s Kaufmanovou.

Ve Flandreau, S. Da., započal právě soud s Emmou Kaufmanovou, nelidskou ženou, která k smrti ubila českou dívku Anežku Podhájskou. Soud ten budí pochopitelný zájem ve všech kruzích. Soudní síň, v které process se odehrává, je vždy přeplněna do posledního místa a často během přelíčení dochází k bouřlivým projevům. Hlavní svědek Petr Erierson, který několikrát byl svědkem mučení dívky, vypovídal v neprospech nelidské paní Kaufmanové. Mezi jiným vyprávěl, jakým způsobem nebohé děvče zahynulo. Když vešel do světnice, spatřil Podhájskou ležeti v kaluži vody. Kaufmanová mu po té vy-

právěla, že děvče omdlelo a že jí polila vařící vodou, aby jí vskřítila. Při tomto svědectví došlo v řadách obecenstva k bouřlivým projevům. K hlučným scénám došlo rovněž, když strhla se hádka mezi soudcem Alkenem a hlavním právníkem obžaloby Eaganem. Obecenstvo hlučným potleskem odměňovalo Eaganu, kdykoliv mluvil. Dne 11. června svědčil Dr. S. K. Scofield z Prstonu. Prohlásil, že na hlavě dívky našel tří rány, jež byly všechny smrtelné. V dalším prohlásil, že srdce, žaludek, ledviny, játra a ostatní orgány byly zcela normální, dle čehož se dá soudit, že smrt přivoděna byla způsobem násilným. Otec nešťastného děvčete potvrdil, že dcera jeho byla vždy zdravá a nikdy nestarala.

Proti trustům.

Jak se z Washingtonu oznamuje, podala dne 12. června vláda u spolkového okresového soudu ve Filadelfii petici, která žádá o roztržení trustového spojení, jež existuje mezi jistými drahami v New Yorku a v Pennsylvanii a předními uhelnými společnostmi. Rána namířená proti sφεvěpému fádění antracitového uhelného monopolu, týká se železničních společností Philadelphia a Reading, Lehigh Valley, Delaware, Lackawana a Western, Central Railroad of New Jersey, Erie a New York, Susquehanna a Western, kteréž všechny obžalovány jsou ze spiknutí za účelem zvýšování cen uhlí společně s jich podřízenými uhelnými společnostmi.

DROBNÉ ZPRÁVY.

* V San Francisku, Cal., vypukl v noci na den 10. června na Bryant ul. požár, který za krátko zničil za \$200,000 majetku.

* Generál Kuroki, který několik týdnů meškal ve Spoj. Státech, odjel v těchto dnech zpět do Japonska. Před svým odjezdem prohlásil, že cesta po Spoj. Státech byla mu velice příjemnou a že on opouští ji s velkým pocitem v srdci pro její obyvatele.

* V minulých dnech odcestoval po lodi "Kaiser Wilhelm II." na návštěvu do staré vlasti známý český milionář p. Antonín Korbel ze San Franciska. Ve společnosti jeho nalézá se též sl. Marta Teresie, dcera p. Korbelova. Tentokráté miní se p. Korbel zdržeti v Čechách déle.

* Dne 10. června byla v Denver, Colo., zahájena konvence Západní Federace Horníků za přítomnosti 400 delegátů. Hlavním jednáním sjezdu byl process Haywoodův a jeho soudruhů, jimž hned po zahájení sjezdu zaslán byl pozdravný telegram. Všichni delegáté mají na kabátech knoflíky s nápisem: "Já jsem jeden z nežádoucích občanů."

* John T. Morgan, senátor Spoj. Států z Alabamy, který plýněl 30 let byl členem senátu, zemřel v těchto dnech ve Washingtoně ve věku 83 let. John T. Morgan narodil se v městečku Athens, Tenn., 20. června 1824 a v roce 1833 rodiče jeho přistěhovali se do Alabamy. Po odbytí škol věnoval se Morgan právníctví a získal v oboru tom znamenitou pověst. J. T. Morgan byl jedním z nejprospěšnějších členů senátu.